

Spis treści

Wstęp	7
<i>Ewa Kalinowska</i> , Feminizmy negroafrykańskie a feminizmy Europy i Zachodu	9
<i>Idalianna Kaczor</i> , Zapomniane choć godne pamięci – niezwykłość Rzymianek w <i>Factorum et dictorum memorabilium libri novem</i> Waleriusza Maksymusa	37
<i>Krzysztof Kossakowski</i> , Udział we władzy Sybilli i Izabeli – królowych jerozolimskich ...	58
<i>Anna Kowalska-Pietrzak</i> , Zapomniane księżniczki piastowskie. Historia i literatura	69
<i>Dariusz Rott</i> , Krystyna Poniatowska – zapomniana wizjonerka Jednoty Braci Czeskich	80
<i>Barbara Marczuk</i> , Zabójstwo Henryka IV i bezsilność Kasandry	93
<i>Monika Malinowska</i> , Marie de Gournay i jej zapomniane argumenty <i>w sporze o kobiety</i> ...	105
<i>Maja Pawłowska</i> , <i>L'Honnête femme</i> Jacques'a Du Bosc: o wiedzy i ignorancji kobiet	115
<i>Przemysław Kossakowski</i> , Pauline de Lézardière – zapomniana uczennica Monteskiusza	125
<i>Tomasz Wysłobocki</i> , Fanny Raoul – kobieta, która odważyła się mieć własną opinię	137
<i>Ewa M. Wierzbowska</i> , Przyczynek do <i>Impresji</i> ... A.-M. Blanchecotte	150
<i>Jacek Pietrzak</i> , Dorothy Stanley z domu Tennant (1855–1926) – artystka, <i>socialite</i> , żona odkrywcy	163
<i>Tomasz Dariusz Mames</i> , Błogosławiona i wyklęta, czyli rzecz o bio/hagiografii Marii Franciszki Kozłowskiej (1863–1921)	173
<i>Agata Rybińska</i> , Głosy samotnych i opuszczonych? Analiza wybranych modlitw dla Żydówek (z XIX i XXI wieku)	197

<i>Alicja Walczyna</i> , Feministyczna reinterpretacja mitu nimfy Aretuzy: zapomniana „Nimfa” Anny Kowalskiej	208
<i>Matylda Zatorska</i> , Artystki w prozie polskiej ostatniego dwudziestolecia (na wybranych przykładach)	218
<i>Ksenia Gałuskina</i> , Język neutralny płciowo w aktach prawnych – o (nie)obecności kobiet w języku prawa	232

Wstęp

Prezentowana Czytelnikom monografia zatytułowana *Zapomniane, nieobecne, niepotrzebne, niechciane – kobieca (nie)obecność na przestrzeni wieków*, jest rezultatem spotkania badaczy szeroko pojętej tematyki kobiecej, którzy zebrali się podczas konferencji naukowej pod tym samym tytułem (Warszawa, 26–27.10.2019). Było to już czwarte spotkanie z cyklu konferencji poświęconych kobietom w ramach projektu naukowo-badawczego „Kobieta epok dawnych”, uświetniająca ponadto obchody stulecia istnienia Instytutu Romanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

W czasie dwóch dni obrad uczestnicy sympozjum przedstawili wyniki swoich badań dotyczących obecności i nieobecności kobiet w różnych dziedzinach życia, na przestrzeni wieków minionych i obecnego stulecia, w społecznościach zarówno europejskich, jak i pozaeuropejskich. Tematykę konferencji zainspirowały rozważania i wnioski badaczy, omawiających problem marginalizowania kobiet w różnych dziedzinach życia, w czasie trzech poprzednich spotkań naukowych. Zwrócono bowiem wtedy uwagę na fakt, że wiele ważnych postaci kobiecych, twórczo działających w różnych epokach, w różnych środowiskach, w różnych dziedzinach nauki i sztuki oraz w różnych krajach, pozostaje nieznanymi szerszemu gronu, a powodem tej nieobecności kobiet w świadomości ludzi nie są ich błaha dokonania, tylko to, że były kobietami.

Warszawska konferencja i monografia *Zapomniane, nieobecne, niepotrzebne, niechciane – kobieca (nie)obecność na przestrzeni wieków* miały przywrócić pamięć choćby o części z nich. Niniejszy tom zawiera siedemnaście artykułów prezentujących marginalizowanie kobiet w społecznościach i przez społeczności, w których żyły, w ramach prawa, w polityce, nauce i sztuce a także w religii. Spectrum czasowe, przez które wiedzie tematyka artykułów, jest szerokie – od antyku, poprzez średniowiecze, oświecenie, wiek XX aż po czasy współczesne. Podobnie przestrzeń geograficzna, w której lekceważenie problemów kobiet miało i ma miejsce jest rozległa – od zachodnich aż po wschodnie krańce kontynentu europejskiego i Afrykę. Spychane w niebyt kobiety reprezentują wiele narodowości – Rzymianki,

Polki, Francuzki, Angielki, Żydówki, Afrykanki. Tematy interdyscyplinarnych artykułów, opatych na źródłach naukowych i ich dogłębnej analizie, są tak różnorodne, że każdy, zainteresowany wieloma dziedzinami wiedzy, Czytelnik znajdzie dla siebie odpowiednią i pasjonującą lekturę – bohaterkami tekstów są rzymskie heroiny, jerozolimskie królowe, piastowskie księżniczki, uczciwe poddane i zdradzieckie władczynie, komentatorki życia społecznego i politycznego wielu epok, zapomniane pisarki i artystki, reformatorki życia religijnego, ukojone modlitwą panny, żony i wdowy, bojowniczkami o prawa kobiet.

Celem najistotniejszym autorów artykułów i redaktorów monografii *Zapomniane, nieobecne, niepotrzebne, niechciane – kobieta (nie)obecność na przestrzeni wieków* jest przywrócić te kobiety i ich wyjątkową, niesłusznie skazaną na zapomnienie działalność, naszej pamięci.

Idaliana Kaczor, Łódź 2022